

УДК 82.091:7.04]:81'42

DOI <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2023.2.10>

О. В. ПІТЕРСЬКА

аспірантка кафедри світової літератури,

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,

м. Полтава, Україна

Електронна пошта: bonheur.elen@gmail.com

<http://orcid.org/0000-0003-3621-6906>

**ПРОСТОРОВІ ОБРАЗИ В РОМАНІ ЕЛЕАНОР ПОРТЕР
“THE SUNBRIDGE GIRLS AT SIX STAR RANCH”**

Стаття присвячена комплексному дослідженню просторових образів у романі Е. Портер «The Sunbridge Girls at Six Star Ranch». У роботі розглянуто поняття «топос», «локус» у контексті сучасного наукового дискурсу, актуалізовано проблему визначення форм і засобів текстової організації художнього простору, модель якого в літературному творі залежить від історико-культурних обставин, естетичних переконань, що вплинули на формування індивідуальної авторської манери. Автором статті виявлено та прокоментовано специфіку просторових образів із застосуванням здобутків біографічного методу й елементів герменевтичного підходу до аналізу тексту; визначено структуру та смислову єдність художнього простору в тексті роману; проаналізовано засоби реалізації авторських інтенцій. На основі дослідження визначено, що модель художнього простору в романі Е. Портер побудована як сукупність описів природних ландшафтів, міст США на території Нової Англії та штату Техас. Визначено концепт «вода» як один з ключових у дослідженому тексті, розкрито його культурно-історичне, ідейне навантаження, смислову роль, композиційну значущість. Проаналізовано топоси міст, прерії, місцеві локуси, що відіграють визначну роль у сюжетній архітектоніці роману. Доведено, що лексико-семантичний вимір таких міст, як Сан-Антоніо, Новий Орлеан створено за допомогою топографічних локусів (фортеця Аламо, собор Сан-Фернандо, Латинський і Французький квартали). Наведено приклади географічних назв (топоніми, гідроніми), що маркують часопростір та сюжет роману, рушійною силою якого є мотив подорожі. У дослідженні зазначено, що топос міста в художньому тексті є носієм сакральної свідомості, органічно поєднує сучасне та минуле, ідентифікує ментальність; локуси міста створюють вербальні картини культурного життя з усіма його протиріччями, на тлі яких відбувається духовне зростання героїв твору.

Ключові слова: архетип, концепт, локус, топос, топонім, художній простір.

Вступ. Художній простір є універсальною змістовою категорією літературного твору, його лексико-семантичне поле створює неоднозначне тло, вербальну картину світу, яка демонструє результат творчого осягнення дійсності крізь свідомість митця. У літературознавстві властивості просторових образів визначають залежно від родової, жанрової специфіки твору, художнього методу та естетичних пріоритетів автора, що зумовлює багатоплановість досліджень та відсутність системного уніфікованого підходу до аналізу художнього простору в наукових розвідках. Проблема визначення типології просторових образів є актуальною у сучасному науковому дискурсі, оскільки шляхи її розв'язання відкривають перспективи для застосування синтезу лінгвістичного і літературознавчого аналізу, створює фундамент для всебічного осмислення образної системи літературного твору. Метою статті є аналіз художнього простору як цілісного явища у худож-

ньому тексті; об'єкт дослідження становлять типологія та функції просторових образів, предметом дослідження є специфіка художнього простору в романі Е. Портер «The Sunbridge Girls at Six Star Ranch». Досягнення мети передбачається розв'язанням таких завдань: проаналізувати науково-теоретичну літературу, яка стосується проблеми визначення форм і засобів текстової організації художнього простору; виявити та прокоментувати специфіку просторових образів у романі Е. Портер. Відповідно до завдань і мети роботи застосовано здобутки біографічного методу й елементи герменевтичного підходу до аналізу тексту, що уможливило визначення структури та смислової єдності художнього простору у творчості письменниці, дало змогу окреслити форми втілення авторської інтенції на рецептивному рівні.

Аналіз попередніх досліджень. Структура художнього простору у літературному тексті розкривається за допомогою конкретних

образів-деталей, замкнених інтер'єрів, локальних пейзажних описів, урбаністичних моделей світу, масштабних картин подорожі героїв у потойбічний світ, образів стихії. Зазвичай художній простір відображається відповідно до історичних умов, які вплинули на формування індивідуальної авторської манери, світогляду, естетичних переконань тощо, тому топоси, концепти, образи краєвидів, ландшафтні описи суттєво відрізняються в художніх текстах, котрі належать різним авторам, що підтверджено результатами компаративного аналізу «Кримських сонетів» Адама Міцкевича та «Кримських спогадів» Лесі Українки [Severina : 72–83], «Книги пісень» Франческо Петрарки та поеми Джона Донна «Анатомія світу: Перші роковини» [Маркова : 34–49]. Питання типології, семантики та функціонування просторових образів порушено як у літературознавстві, так і в когнітивній лінгвістиці. Посилена увага вчених до специфіки організації художнього простору активувала використання термінів «топос» і «логос», які мають спільні ознаки, але виконують різні функції у художньому тексті. Генезис поняття «топос» та історичні причини змін його функціонального призначення в античних та середньовічних текстах європейської літератури представлено в дослідженні Е. Р. Курціуса, в якому стверджується думка про належність топосів «до архаїчних протообразів колективної підсвідомості» [Курціус : 123]. У літературознавчій енциклопедії репрезентовано думку, висловлену Аристотелем у творах «Топіка» і «Риторика»: «Топос <...> – абстрактне міркування, вживане в мовленні про всяк випадок. Зазвичай термін вживається на позначення певного образного чи стилістичного кліше». Також зазначено, що «топос у письменстві сприймається як стале поєднання мотивів <...>. Він поширений у канонізованій образній системі <...>, може набувати ознак архетипу» [Ковалів : 489]. У лінгвістичному словнику визначено, що топоси – це «загальні й конкретні думки, пам'ять, тексти, приклади, символи, знаки, внутрішні та зовнішні, причинні, порівняльні тощо» [Загнітко 2012б : 54]. На думку Ф. Штейнбука, топосом є «будь-яка тілесна категорія в умовах художнього дискурсу <...>, вагоме для художнього тексту “місце розгортання сенсів”, яке може корелю-

вати з будь-яким фрагментом (або фрагментами) реального простору, як правило, відкритим». [Штейнбук : 102]. Розвідки вчених демонструють різнобічні погляди на теорію та функції топосу, визначаючи його «як поняття, що досліджує світову літературу через історію повторюваних мотивів <...>, як образ-архетип, який укорінюється в міфологічному мисленні» [Губарева : 114], або «спільні для багатьох авторів сталі формули, які, будучи понадчасовими та незмінними, можуть знову використовуватися для прикраси тексту» [Хомеча : 330]. У сучасному науковому дискурсі топос також розглядають як «певне архетипне тло для створення нових образів, несвідомої поетики, міфу» [Бабюк : 95], простежують його зв'язок з часопростором, що зумовлює «різноманітні понятійні тлумачення і методологічне використання» терміну [Боклах : 250].

Термін «локус» у значенні «місцезнаходження чого-небудь» запозичено з генетики; у лінгвістиці локусом називають «простір, територію, місце розповсюдження конкретної мови і культури, яка пов'язана з цією мовою» [Загнітко 2012а : 160]. На семантичну подібність термінів «топос» і «локус» звернув увагу Д. Боклах, який пояснив, що причиною аналогічного тлумачення понять є загальна функція позначення місця [Боклах : 249]. Д. Матушкіна зазначила, що «для локусу як просторового образу, зафіксованого в тексті, важливі ознаки відносної тотожності існуючого в реальній дійсності об'єкту і культурної значущості цього об'єкту для соціуму, для чого створюється когнітивна база і фіксуються стереотипні й індивідуальні уявлення про нього» [Матушкіна : 164]. Отже, результати сучасних теоретико-літературних розвідок доводять, що локус окреслює відносно конкретний, інколи замкнений простір, натомість топос має абстрактну природу, що наближає його до архетипу.

Виклад основного матеріалу. У вітчизняному та зарубіжному літературознавстві відсутні комплексні дослідження творчості американської письменниці Е. Портер, незважаючи на визначну популярність таких романів для дітей та юнацтва, як «Полліанна» (1913 р.), «Просто Девід» (1916 р.). Початок письменницької кар'єри Е. Портер збігається з бурхливим злетом літератури США на початку ХХ

ст., коли формувалися засади нових методів відображення дійсності в різних галузях мистецтва. Завдяки потужному розвитку бібліотек, преси, наявності великої кількості видавництв у літературі США набули популярності такі автори, як Ф. Баум, В. Д. Хауеллс, Г. Б. Райт, К. Д. Віггін. На тлі незаперечних досягнень Марка Твена, Т. Драйзера, Джека Лондона, О. Генрі та інших величезна кількість представників масової літератури була несправедливо позбавлена серйозної уваги критиків. Розвиток мюзиклів, кінематографу згодом проілюструє неоднозначний вплив на літературні традиції США масової культури, оскільки її представники виявили стрімку реакцію на будь-які зміни у суспільній свідомості. Проза Е. Портер вирізняється сюжетною динамікою та дидактичним оптимізмом, що цілком задовольняло потреби тогочасної читацької аудиторії. Дитинство авторки було пов'язане з провінційним містечком Літлтон у штаті Нью-Гемпшир, згодом вона вивчала музику у Бостонській музичній академії, тому переважно часопростір у романах та оповіданнях письменниці увиразнює її причетність до традицій і культури Нової Англії, північно-східного регіону США. Виключенням є роман «The Sunbridge Girls at Six Star Ranch», який було опубліковано 1913 р.

Сюжет роману починається у провінційному місті Санбридж штату Нью-Гемпшир, але шість героїнь твору під час канікул мандрують від Бостону до Техасу; їхня подорож вербально ілюструє багатогранну панораму життя США на початку ХХ ст. Одна з героїнь твору записує хроніку подій; у своєму щоденнику Корделія фіксує нові враження, знайомства та намагається виконати завдання своїх земляків – знайти в Техасі декількох людей, котрі багато років не підтримували родинних зв'язків. Художній простір подорожі розгортається після зустрічі молоді на залізничному вокзалі в Бостоні, образ якого уособлює технічний прогрес, стрімкий рух життя. Краєвиди США авторка змальовує у вигляді мінливих імпресіоністичних картин, що можна побачити з вікон потягу. Швидка зміна подій, жваві діалоги органічно поєднуються з рухом потягу, що увиразнює юність персонажів твору, їхнє бажання побачити світ. Прибуття потягу до Техасу авторка супроводжує переконливо реалістичним опи-

сом маленької неохайної станції: «Broad, dusty streets led seemingly nowhere. Low, straggling houses stretched out lazy lengths of untidiness, except where a group of taller, more pretentious buildings indicated the stores, a hotel or two, several boarding houses, and numerous saloons and dance halls» [Porter]. Образ Техасу приголомшує мешканок Нової Англії неосяжним простором прерії, яскравим місцевим колоритом: «From the station doorway, a blanketed Indian looked out with stolid, unsmiling face. Leaning against a post a dreamy-eyed Mexican in tight trousers, red sash, and tall peaked hat, smoked a cigarette» [Porter]. Поступово топос прерії, який постає у романі сакральним і відкритим водночас, об'єднує героїв твору: у безкрайньому просторі, який зливається з обрієм, люди знаходять одне одного. Прерія єднає тих, хто вірить у дружбу, здатен прийти на допомогу, ризикуючи собою. Напередодні прощання з Техасом персонажі твору спостерігають за мінливою красою променів сонця, їхні погляди звернено на захід, де полум'я з рожевого, золотого та пурпурового кольорів палахкотіло по небу. Авторські інтенції передаються крізь емоційно-експресивні враження героїнь твору, яким здавалося, що разом з повітрям змінювалися і прерія, і цілий світ. Поступово у пейзажній палітрі Е. Портер кольори набувають м'якості, а згодом зникають зовсім: «Gradually the gorgeous rose and gold and purple changed, softened, and faded quite away. The slender crescent of the moon appeared, and one by one the stars showed in the darkening sky» [Porter]. Топос прерії зливається з образом космічного простору, стрункий місяць, зірки увиразнюють відчуття нескінченності світу та безсмертя людської душі.

Повертаючись до Нової Англії, героїні роману затримуються в Сан-Антоніо, що розташований на півдні Техасу. Старовинне місто вражає контрастними образами, які уособлюють конфлікт між прогресом та застарілими традиціями: «Behind the automobile plodded a forlorn mule dragging a wagon-load of empty boxes. Behind that came an army ambulance followed by an electric truck. A handsome soldier on a restive bay mare came next, and behind him a huge touring car with a pompous black chauffeur» [Porter]. У місті знаходиться славетна фортеця Аламо, де відбувалися трагічні події часів

Техаської революції. Затамовуючи подих, героїні роману слухають історію про загибель захисників фортеці, їхні очі наповнюються сльозами, адже історія Техасу відтепер є для них рідною. Художній простір локусів (кварталів та архітектурних споруд міста) об'єднує місцевих мешканців та подорожніх: старовинний собор Сан-Фернандо з його хрестоподібними вежами ніби запрошує до себе весь християнський світ. Неподалік від соборної площі розташований мексиканський квартал з мальовничими будинками, звивистими вузькими вуличками, сповненими пряними пахощами спецій. Емоційно та духовно навантажений топос міста визначає важливий етап морально-етичного вдосконалення героїнь твору. На рецептивному рівні авторка інспірує думку про те, що Сан-Антоніо – одне з старовинних міст США, історія якого є невід'ємною частиною культурної спадщини країни, що має бути закріплено ментально у свідомості кожного американця. Наступний топос міста в романі репрезентує образ Нового Орлеану, який уособлює спогади старшого покоління про аристократичні традиції півдня США: «They found, indeed, much to delight them in the stately, palatial homes set in the midst of exquisitely kept lawns and wonderful groves of magnolia and oak» [Porter]. Однак під час екскурсії героїні твору більше захоплюються Латинським і Французьким кварталами, котрі привертають увагу розмаїттям змішаної франко-іспанської креольської архітектури, вишуканими традиціями французької кухні, що також утілює ідею полікультурного життя багатонаціональної країни. Крізь естетичну та семантичну інформацію місцевих локусів (міські квартали, архітектура, історичні пам'ятки, вокзали, ресторани) розкрито внутрішній світ, інтелект, емоційний стан героїв. У тексті активно використовуються місцеві топоніми, які впливають на сюжетну динаміку, локалізують описи, транслюють емоційно-експресивну оцінку автора, формуючи символіку підтексту.

Важливим структурним елементом моделі художнього простору в романі є концепт води, з яким культурні традиції США мають тісний зв'язок. Гідроніми, які застосовано в тексті роману, розкривають соціальну та історичну значущість образу води в літературі США,

оскільки відкриття Америки здійснено морськими шляхами, перші поселенці з Європи також подорожували Атлантичним океаном. Пращури Е. Портер 1620 р. подолали морський шлях від англійського міста Плімут до Нової Англії разом з іншими пасажирами корабля «Мейфлавер». Згодом на узбережжі Атлантичного океану у Південній Америці, на території сучасного штату Массачусетс, поселенці заснували новий Плімут та організували одну з перших британських колоній. Напередодні подорожі до Техасу героїні роману згадують історію легендарного судна, яка несвідомо закарбована в ментальній пам'яті мешканців Нової Англії. Символічно, що образ води з'являється в сюжеті твору під час повернення героїв до штату Нью-Гемпшир. Прощання з Новим Орлеаном відбувається на пароплаві, екіпаж якого зібрався на палуби для того, щоб розгледіти мальовничі узбережжя Міссісіпі: «On and on, mile after mile, down the great river swept the great ship until Forts Jackson and St. Philip were reached and left behind; then on and on for other miles to the narrow South Pass where on either side the Eads Jetties called forth exclamations of wonder» [Porter]. Статус «великої ріки» Міссісіпі здобула не тільки як одна з основних водних артерій держави. Символічне значення, важливу роль Міссісіпі в житті американців розкрито у творчості Марка Твена («Пригоди Гекльберрі Фінна», «Життя на Міссісіпі», «Простак Вільсон та ін.). Ім'я письменника лунає під час діалогу персонажів твору, що алюзивно впливає на свідомість читача, оскільки образ Міссісіпі в романі Е. Портер суттєво відрізняється від напівдиквої, ще недостатньо розвіданої ріки в художньому світі Марка Твена. Опис ріки уособлює економічний розвиток країни, дивує героїв твору не тільки величезним розміром, краєвидами, мінливим руслом, але й прикладами динамічного розвитку землі на узбережжях, вдалого використання природних ресурсів, тому образ оновленої Міссісіпі на рівні авторської інтенції руйнує сталу опозицію «схід – захід» в американській культурі. У просторовій моделі роману архетипний образ ріки, яка простягається від штату Міннесота до Мексиканської затоки, символічно єднає країну, стає її соціально-економічним, культурним стрижнем.

Розвиток концепту «вода» у художньому просторі роману втілено в описі подорожі Мексиканською затокою: «The trip across the Gulf of Mexico to Dry Tortugas Light was nothing but a rest and a joy to everybody. It was still delightful and wonderfully interesting all the way around the City of Key West and up by the southeastern coast of Florida with its many lights and coral reefs» [Porter]. Незабаром відчуття комфорту змінюється тривогою: біля узбережжя Південної Кароліни починається шторм. Атлантика нагадує про випробування часів перших переселенців зі Старого світу, але наприкінці подорожі героїв очікує винагорода – у Нью-Йоркській бухті на тлі блакитного неба височіє велична статуя Свободи, створена за проектом Ф. О. Бартольдї. Концепт води скріплює просторову цілісність роману, незважаючи на те, що розв'язка твору відбувається на території таких міст, як Бостон та Санбридж. Нова Англія вже не виглядає окремим осередком культури на території США, оскільки внутрішня рефлексія героїв роману спонукає до усвідомлення авторської ідеї: велика країна може з'єднати різні національності, культурні традиції та звичаї. Мешканці штату Нью-Гемпшир знайшли родичів та знайомих у далекому Техасі, зрозуміли, що в них є спільні переконання, духовні цінності та морально-етичні принципи, які варто берегти у бурхливому потоці життя.

Висновки. За результатами проведеного дослідження доходимо висновку, що художній

простір у романі Е. Портер «The Sunbridge Girls at Six Star Ranch» організовано сукупністю описів природних ландшафтів, міст США на території від Нової Англії до штату Техас. Концепт «вода» є одним з ключових у дослідженому тексті, оскільки має культурно-історичне, ідейне навантаження та виконує важливу смислову роль, а саме: створює контекст для роздумів про історичне минуле та майбутнє країни, репрезентує певні міркування, емоції на рецептивному рівні. Топоси прерії, міст, місцеві локуси є компонентами часопростору в романі: на тлі безмежної прерії органічно розгортається взаємодія героїв, приймаються важливі рішення; топоси і локуси міст у художньому тексті поєднують артефакти з сучасністю, доводять, що старовинні міста постійно оновлюються під час зміни поколінь, але залишаються носіями сакральної свідомості минулого. Локуси міст створюють вербальні картини культурного життя, соціальних протиріч, на тлі яких відбувається духовний розвиток героїв твору. Художній простір суттєво впливає на сюжет роману, рушійною силою котрого є мотив подорожі. Траєкторію мандрів у сюжеті позначено такими культурно-географічними маркерами, як топоніми та гідроніми, лексико-семантичне значення яких є важливим для усвідомлення авторського задуму. Результатом великої подорожі героїв твору є внутрішня рефлексія, що символізує ідею перемоги полікультурного світу над протистоянням регіонів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабюк Н. С. Топос Чернівців у прозі Ірини Вільде // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Слов'янська філологія. 2015. № 752. С. 95–100.
2. Боклах Д. Ю. Дефініції і взаємозв'язок категорій топосу, локусів, хронотопу міста та їх реалізація у міському тексті художнього твору // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Філологія. 2016. № 74. С. 249–257.
3. Губарева С. С. Топос міського муру і жанр психологічної новели Гео Шкурупія // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія : Лінгвістика і літературознавство. 2010. Випуск XXIII (4). С. 113–121.
4. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни : в 4 т. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 2 : К – О. 350 с.
5. Загнітко А. П. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни : в 4 т. Донецьк : ДонНУ, 2012. Т. 4 : Т – Я. 388 с.
6. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія : в 2 т. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т.2 : М (Маадай-Кара) – Я (я-форма). 624 с.
7. Курціус Е. Р. Європейська література і латинське середньовіччя [переклав з нім. Анатолій Онишко]. Львів : Літопис, 2007. 752 с.
8. Маркова М. В. «Роковини» Джона Донна як петрарківські тексти // Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Філологічні науки. 2023. № 1 (25). С. 34–49.
9. Матушкіна Д. Д. Локуси міста як складники художнього простору в романі «Свято» Є. Пашковського // Львівський філологічний часопис : Збірник наукових праць. 2018. № 3. С. 163–166.

10. Хомеча Н. А. Топос міста у творчості Ю. Андруховича // Актуальні проблеми слов'янської філології. Лінгвістика і літературознавство. 2010. № XXIII (1). С. 330–339.
11. Штейнбук Ф. М. Конвергенція топосу забуття у сучасній світовій літературі // *Studia methodologica*. 2014. № 37. С. 101–108.
12. Severina Yelena. Lesia Ukrainka's Crimean Cycles : A Poetic Dialogue with Adam Mickiewicz // *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*. 2021. № 8. С. 69–83.
13. Porter E. H. The Sunbridge Girls at Six Star Ranch. Retrieved from. URL : <https://www.gutenberg.org/cache/epub/25578/pg25578-images.html> (дата звернення 11.07.2023).

REFERENCES

1. Babiuk N. S. (2015). Topos Chernivtsiv u prozi Iryny Vilde [Topos Chernivtsi in prose Iryna Vilde]. *Naukovyi visnyk Chernivetskoho natsionalnoho universytetu. Slovianska filolohiia*, 752, 95–100 [in Ukrainian].
2. Boklakh D. Yu. (2016). Definitsii i vzaiemozviazok katehoriï toposu, lokusiv, khronotopu mista ta yikh realizatsiia u miskomu teksti khudozhnoho tvoriv [Definitions and Relationship of Topos, Loci, City's Chronotope Categories and their Realization in the Urban's Text in a Literary Work]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Filolohiia*, 74, 249–257 [in Ukrainian].
3. Hubarieva S. S. (2010). Topos miskoho muru i zhanr psykholohichnoi novely Geo Shkurupii [Topos of the City Wall and the Genre of the Psychological Novel by Geo Shkurupiy]. *Aktualni problemy slovianskoi filolohii. Lihvistyka i literaturoznavstvo*, XXIII (4), 113–121 [in Ukrainian].
4. Zahnitko A. P. (2012). *Slovyk suchasnoi lihvistyky : poniattia i terminy : v 4 t. T. 2 : K – O* [Dictionary of Modern Linguistics : Concepts and Terms : in 4 volumes. Volume 2 : K – O]. Donetsk : DonNU [in Ukrainian].
5. Zahnitko A. P. (2012). *Slovyk suchasnoi lihvistyky : poniattia i terminy : v 4 t. T. 4 : T – Ya* [Dictionary of Modern Linguistics : Concepts and Terms : in 4 Volumes. Volume 4 : T – Ya]. Donetsk : DonNU [in Ukrainian].
6. Kovaliv Yu. I. (2007). *Literaturoznavcha entsyklopediia : v 2 t. T. 2 : M (Maadaï – Kara) – Ya (ia – forma)* [Literary Encyclopedia. In 2 Volumes. Volume 2 : M – Ya]. Kyiv : VTs «Akademiia» [in Ukrainian].
7. Kurtsius E. R. (2007). *Yevropeiska literatura i latynske serednovichchia* [European Literature and the Latin Middle Ages]. Lviv : Litopys [in Ukrainian].
8. Markova M. V. (2023). «Rokovyny» Dzhona Donna yak petrarkivski teksty [John Donne's "The Anniversaries" as Petrarchan Texts]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Filolohichni nauky*, 1 (25) [in Ukrainian].
9. Matushkina D. D. (2018). Lokusy mista yak skladnyky khudozhnoho prostoru v romani «Sviato» Ye. Pashkovskoho [Locus of the City as Part of the Artistic Space in the Novel "Holiday" by E. Pashkovsky]. *Lvivskiy filolohichniy chasopys: Zbirnyk naukovykh prats*, 3, 163–166 [in Ukrainian].
10. Khomecha N. A. (2010). Topos mista u tvorchosti Yu. Andrukhovycha [Topos of the City in the Works of Yu. Andrukhovich]. *Aktualni problemy slovianskoi filolohii. Lihvistyka i literaturoznavstvo*, XXIII (1), 330–339 [in Ukrainian].
11. Shteinbuk F. M. (2014). Konverhentsiia toposu identychnosti u suchasniï svitovii literaturi [The Topos of Unconsciousness Convergence in the Works of Modern World Literature]. *Studia methodologica*, 37, 101–108.
12. Severina Yelena (2021). Lesia Ukrainka's Crimean Cycles : A Poetic Dialogue with Adam Mickiewicz. *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*, 8, 69–83.
13. Porter E. H. (2008). The Sunbridge Girls at Six Star Ranch. Retrieved from <https://www.gutenberg.org/cache/epub/25578/pg25578-images.html>

O. V. PITERSKA

*Postgraduate Student at the Department of World Literature,
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University, Poltava, Ukraine
E-mail: olenapiterska@gmail.com
<http://orcid.org/0000-0003-3621-6906>*

SPATIAL IMAGERY IN ELEANOR PORTER'S NOVEL "THE SUNBRIDGE GIRLS AT SIX STAR RANCH"

The article is devoted to the complex study of space images in the novels by E. Porter "The Sunbridge Girls at Six Star Ranch". The work analyzes the meanings of "topos", "locus" in the context of modern scientific discourse, actualizes the problem of the selected forms and ideas of the textual organization of the artistic space, the model of which in literary work depend on historical and cultural conditionals, aesthetic believes, influence on the formation of individual author's style. The author of the article revealed and commented on the specifics of space images using achievements

of the biographical method and the elements of the hermeneutic approach to the analysis of the text; the structure and meaning of the unity of the artistic space in the text of the novel are assigned; analyzed the implementation of author's intentions. On the basis of research, it was determined that the model of artistic space in the novel by E. Porter was inspired as a collection of descriptions of natural landscapes, places in the United States in New England and the state of Texas. The concept of "water" was designated as one of the key ones in the text, revealed its cultural and historical, ideological interest, meaning, compositional significance. The topos of cities, prairies, and local locus, playing a significant role in the plot architectonics of the novel, are analyzed. It has been shown that the lexical-semantic world of such cities, like San Antonio, New Orleans, was created with the help of topographic locus (Alamo Fortress, San Fernando Cathedral, Latin and French Quarters). The examples of geographic names (toponyms, hydronyms) have been introduced marking time space and the plot of the novel. The driving force of this novel is the motive of traveling. It has been stated that the topos of the place in the artistic text is the bearer of the sacral consciousness. It organically unites the present and the past identifying the mentality. The locus of the city create verbal pictures of cultural life showing its contradictions, against the background of which the spiritual growth of the characters of the work takes place.

Key words: archetype, concept, locus, topos, toponym, artistic space.